

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.534/2014/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek - a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2014. október 9. napján kelt 11.G.40.132/2012/26. sorszámu ítélete ellen az alperes részéről 29., a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és mellőzi az indokolás alperesi üzletszabályzat kamatrendelkezésének az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 209. §-ába ütközését megállapító részeit.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 218.000,- (Kettőszáztizennyolcezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 1.141.700,-(Egymillióegyszáznegyenegyezer-hétszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A ("**B**") Kft., a ("**C**"1) Rt., a ("**C**"2) Rt., valamint a ("**C**"3) Kft. között 2000. augusztus 1. napján írásban együttműködési megállapodás jött létre, melyben vállalták, hogy egymás kölcsönös érdekeinek figyelembe vételével szorosán együttműködnek a márkakereskedő által forgalmazott új és használt gépjárművek finanszírozási hátterének biztosításában. A szerződés 2. pontjában felhatalmazták a márkakereskedőt, hogy a ("**C**") **cégszoport** nevében és képviseletében - az itt rögzített feltételek maradéktalan betartása mellett - kölcsön-, lízing-, illetve bérleti szerződéseket kössön. Ennek feltétele, hogy a ("**C**") **cégszoport** a szerződéskötést írásban (faxon) előzetesen engedélyezze. A 4.2. pont szerint a márkakereskedő képviseletében kizárólag a márkakereskedő azon munkavállalói jogosultak eljárni, akiket a márkakereskedő a mellékelt aláírásmintában megjelölt. A márkakereskedő részéről ilyen személy volt (**személy neve**).

Az alperes a ("**B**") Kft-t, mint ügynököt a PSZÁF felé bejelentette.

A felperesi társaság - melynek fő tevékenységei között a cégjegyzék szerint szerepel személygépjármű kereskedelem és kölcsönzés is - 2009. június 24-én megrendelte a ("**B**") Kft-től az általa kiválasztott (**X**) típusú gépjárművet 12.800.000,- forint vételárkikötés mellett, majd ugyanezen a napon adásvételi szerződést kötöttek. A szerződésben az előleg összegét 1.000.000,-

forintban határozták meg és a felperes kötelezettséget vállalt, hogy a szerződés aláírásától számított 3 napon belül a vételárelőleget az eladó pénztárába megfizeti.

A felperes összesen 3.000.000,- forint előleget fizetett meg a ("**B**") Kft.-nek.

A (**márkakereskedő neve**) Magyarország Kft. 2009. június 26-án számlát bocsátott ki a ("**B**") Kft. vevő felé - a felperesi megrendelés alapján - a perbeli gépjármű bruttó 11.171.724,- forintos vételáráról.

A felperes azonban az ezt megelőző napon, 2009. június 25-én a ("**B**") Kft., mint ügynök útján finanszírozási kérelmet nyújtott be az alpereshez az adásvétellel érintett személygépjármű deviza alapú pénzügyi lízingjéhez. A Finanszírozási kérelem I. a lízingbevevő részletes adatait, a Finanszírozási kérelem III. pedig a gépjármű paramétereit tartalmazta. A Finanszírozási kérelem II.-ben kerültek feltüntetésre a finanszírozás feltételei, így a gépjármű bruttó vételára, az összes, valamint az első lízingdíj, a hitelminősítési díj, továbbá a törlesztőrészek száma, esedékessége és összege. Mértékadó devizanemként a svájci frankot jelölték még havi fix devizakonstrukció mellett. Az alperes a ("**B**") Kft.-től ezt követően megvásárolta a perbeli gépjárművet, melynek 12.800.000,- forintos bruttó vételáráról az eladó 2009. június 29-én bocsátott ki számlát. Ebben pénzügyileg rendezett tételként 3.000.000,- forintot rögzített, további adatai szerint a (**márkakereskedő neve**)-től kapott támogatás 768.000,- forint, míg utalandó 9.032.000,- forint.

A peres felek ugyanezen a napon lízingszerződést kötöttek a gépjármű finanszírozására. Az első lízingdíjat 3.000.000,- forintban határozták meg, a tőketartozást 10.047.500,- forintban. Mértékadó devizanemként svájci frankot kötöttek ki, valamint havi fix konstrukciót az üzletszabályzat alapján választott Kamatváltozás I. és Kamatváltozás II. elszámolási módjaként. A felperes kötelezettséget vállalt, hogy 47 hónapon keresztül havi 144.501,- forint lízingdíjat megfizet az alperesnek. Rögzítették, hogy az összes lízingdíj 14.271.547,- forint, a maradványérték 4.480.000,- forint. A lízingszerződés tartalmazta, hogy a lízingbevevő a szerződésben, valamint az annak hátoldalán lévő üzletszabályzatban (PLA3/2008.11.01.) foglaltakat megismerte, megértette és azokat az egyedi lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el. Az üzletszabályzat I/10. pontja szerint a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tőketartozását (lízing nettó beszerzési ára) a tőkére számított ÁFA-t, a kamatot, valamint a regisztrációs adót. Az üzletszabályzat kamatra vonatkozó rendelkezései meghatározzák a mértékadó kamatlábat (a perbeli szerződéses konstrukcióra az I/13.c) pontban akként, hogy az a londoni bankközi piacon a svájci frank 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb, azaz 3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR) és a mértékadó kamatláb hatályos referenciaértékét (I/15. pont). Rögzíti továbbá, hogy a lízingbeadó jogosult megváltoztatni a még nem esedékes lízingdíjak összegét, ha a mértékadó kamatláb pénzpiacra kialakult értéke eltér az egyedi lízingszerződésben meghatározott hatályos referenciaértéktől, és az eltérést a hátralévő lízingdíjak összegét érintő - „Kamatváltozás I” -nek nevezett - kamatkülönbözetként érvényesítheti (Üzletszabályzat II/3. pont, I/20/a) pont).

A lízingszerződést a lízingbeadó képviselőjében (**személy neve**) írta alá és a ("**C**") cég (**Y**) számú bélyegzőjével lepecsételte.

A perbeli gépjármű forgalmi engedélyébe tulajdonosként az alperes, üzembentartó lízingbevevőként pedig a felperes került bejegyzésre.

A későbbiekben az alperes a lízingszerződést felmondta, az 2012. május 31-én megszűnt.

A felperes 2012. május 17-én a lízingszerződést és a hozzá kapcsolódó általános szerződési feltételeket - azok tisztességtelenségére hivatkozással - kifogás útján megtámadta.

Az alperes 2013. április 15-én a lízingszerződést és az ahhoz kapcsolódó valamennyi okiratot, szerződést, valamint a képviselőjében (**személy neve**) nyilatkozatát és eljárását írásban jóváhagyta.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen a lízingszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Érvelése szerint mivel az alperes a gépjárműnek nem tulajdonosa, annak lízingbeadója sem

lehet. E körben hivatkozott a Ptk. 117. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a 200. § (2) bekezdésére. További érvénytelenségi okként jelölte meg a Ptk. 217. § (1) bekezdését, utalva arra, hogy a szerződés érvényes létrejöttéhez annak írásbafoglalása szükséges. A Ctv. 8. §-ára, valamint a Hpt. 47. § (2) bekezdésére hivatkozva állította, a cégjegyzésre jogosultak együttesen adhatnak meghatalmazást, amely azonban saját aláírási joguk mértékét nem haladhatja meg, vagyis az együttes jogosultak önálló aláírási jogot egy személy részére nem engedhetnek. További jogi álláspontja szerint a szerződés az ügynöki szabályok megsértése miatt is érvénytelen. Kifejtette, miután a finanszírozási kérelmek nem képezik a lízingszerződés részét, az egyedi szerződés hiányos, nem tartalmazza a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtakat, abban ugyanis nem szerepel a THM. Hangsúlyozta, a PLA3/2008.11.01. üzletszabályzat nem vált a lízingszerződés részévé. Arra az esetre, ha a bíróság megállapítaná, hogy az mégis a szerződés része lett, kérte - eshetőlegesen - a teljes üzletszabályzat érvénytelenségének megállapítását, mert az nem tartalmazza a Hpt. 209. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban előírt minimális elemeket sem. Másodlagosan - ugyancsak eshetőlegesen - kérte megállapítani, hogy érvénytelen a „Mértékadó devizanem CHF” rendelkezés, a szerződés „Fizetési kötelezettségek” pontja, továbbá a „Lízingbevevő nyilatkozata” címen szereplő kikötés. Eshetőleges kereseti kérelme kiterjedt az üzletszabályzat általa megjelölt egyéb pontjai érvénytelenségének megállapítására is, részben azok tisztességtelenségére hivatkozva, egyebekben a Ptk. 200. § (2) bekezdésére utalva, szerződési pontonként megjelölve, hogy azok - megítélése szerint - mely jogszabályi rendelkezésekbe ütköznek, illetve miért tisztességtelenek. Jogkövetkezményként kérte az eredeti állapot helyreállítását, a felek közti elszámolást, továbbá a gépjármű törzskönyvének és az adásvételi szerződésnek a kiadására kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, a peres felek devizaalapú lízingszerződést kötöttek, mely szerződéses konstrukció a bírói gyakorlat által is elfogadott, nem érvénytelen és nem tisztességtelen. Álláspontja az volt, az ügyletre a Hpt. 212-213. §-ai nem alkalmazhatók, mivel azok fogyasztási kölcsönökre vonatkoznak, a támadott szerződés azonban nem minősül annak. A perbeli lízingszerződés ugyanakkor nem tekinthető fogyasztói szerződésnek sem, ezért arra a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény sem irányadó. Állította, az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, a szerződés megtámadására biztosított 1 éves határidő pedig 2010. augusztus 5. napján letelt. Kérte figyelembe venni, hogy a szállító, mint ügynök személyét a PSZÁF felé az alperes bejelentette, tőle a tevékenysége folytatásához engedélyre nem volt szüksége. A képviseleti jog hiányával kapcsolatosan kiemelte, a Hpt. 210. § (1) bekezdésében szabályozott írásbeliség nem jelent minősített okirati formakényszert, a lízingszerződés ekként írásbafoglaltnak minősül. Álláspontja szerint a szerződés alaki hibában nem szenved, amennyiben azonban a bíróság ezt a véleményt nem osztaná, hivatkozott arra, hogy ezesetben a szerződést aláíró **(személy neve)** álképviselőnek minősül, akinek eljárását az alperes kifejezett nyilatkozatával jóváhagyta. Egyebekben utalt arra, hogy a lízingdíjból levonva a gépjármű bruttó vételárát a kamatösszeg meghatározható, a szerződés így megfelel a Hpt. 210. § (2) bekezdésének is.

A Szegedi Törvényszék 11.G.40.132/2012/21. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 2009. június 29. napján PLA-07076/09. szám alatt létrejött lízingszerződés érvénytelen.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.473/2013/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a felperesnek az elsőfokú bíróság által vizsgált érvénytelenségi okokra alapított elsődleges kereseti kérelmét elutasította. Egyebekben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolásában - egyebek között - megállapította, hogy a szerződés alaki hibában nem szenved, továbbá az üzletszabályzat az egyedi szerződés részévé vált.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indoklásában elsődlegesen rögzítette, hogy a peres felek között nyílt végű devizaalapú pénzügyi lízingszerződés jött létre, amely a 6/2013. Polgári jogegységi határozat értelmében devizaszerződés, az nem ütközik jóerkölcsbe és jogszabályba sem. Az alperes üzletszabályzatát vizsgálva megállapította, hogy a Hpt. 209. § a) pontja az alperesre nem alkalmazható, mert az nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás. Kamatra vonatkozó rendelkezéseket az üzletszabályzat I/10., 11., 13.c), 20.a), illetve II/3., I/14. és 15. pontjai tartalmazzák. A kamatszámítás módja ugyanakkor - melyről rendelkezéseket az I/10., 11., 13.c), 14., 15., 20.a), és II/3. pontjai rögzítenek - egyszerű, nyomon követhető módon nincs az üzletszabályzatban feltüntetve és a kamatszámítás alapjául szolgáló képletet sem rögzíti. Az üzletszabályzat etekintetben nem felel meg a Hpt. 209. §-ában foglaltaknak, azonban mivel e törvényhely megsértéséhez a Hpt. az érvénytelenség jogkövetkezményét nem kapcsolja, ezért a szerződés, illetőleg az érintett kikötések a fenti hiányosságok ellenére sem érvénytelenek. Kifejtette továbbá, hogy a sérelmezett üzletszabályzat nem tartalmazza tételeken az ügyféltől különböző jogcímenként kért díjakat és költségeket, azonban I/23. pontjában a hirdetményre, egyben III/1.e) pontjában a lízingbevevő kötelezettségévé teszi az e szerinti költségek megfizetését. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az egyes szerződési feltételek tisztességtelensége kapcsán kifejtett indokait nem vizsgálta, mivel a szerződés nem fogyasztói jellegű, így a tisztességtelenség megtámadási jogcím, a megtámadásra nyitva álló határidő pedig eltelt. Megállapította, a lízingszerződés „Lízingbevevő nyilatkozata” része nem a felek jogait és kötelezettségeit rögzítő rendelkezés, hanem a felperes egyoldalú nyilatkozata, amely a tisztességtelenség szempontjából nem vizsgálható. A lízingszerződés „Mértékadó devizanem: CHF” rendelkezése ugyanakkor annak kifejezése, hogy a szerződő felek devizaalapú szerződést kötöttek, ez azonban sem jogszabályba, sem a jóerkölcs követelményébe nem ütközik, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem színlte a 6/2013. Jogegységi Határozat 1. és 2. pontjai szerint. A „Fizetési kötelezettségek” rendelkezés érvénytelenségét sem találta megállapíthatónak. Etekintetben rámutatott, mivel a perbeli szerződés nem lakossági kölcsönszerződés, rá a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (az ún. THM rendelet) nem alkalmazható, ezért a THM %-ban kifejezett értékének hiánya a szerződés érvényességét nem befolyásolja. Mellőzte az üzletszabályzat I/13.c), I/20.c), II/4., III/1.b), III/1.e), V/5.b), VI/4.d),e),h), VI/6. és VII/3.c) pontjai tisztességtelenségének vizsgálatát, miután a megtámadási idő már eltelt. A felperes érvelése kapcsán kifejtette, jogszabály megkerülésére irányuló szerződésről csak akkor beszélhetünk, ha a felek látszólag jogszabályszerű szerződést kötnek, de a kötelelem valójában az alkalmazott jog társadalmi rendeltetésével ellentétes célra irányul. A kifogásolt szerződési rendelkezések ugyanakkor egyrészt a megjelölt jogszabályhelyeket nem kerülik meg, másrészt nyilvánvaló, hogy a felperes sem szándékozott a nevesített jogszabályokat megkerülni. A lízingszerződést az alperes felmondta, a felperes módosított kereseti kérelme pedig elszámolásra és ennek eredményeképpen a törzskönyv és tulajdonjog átruházásához szükséges iratok kiadására irányul, ezért mindazon üzletszabályzati pontok, amelyek az elszámolással nem hozhatók összefüggésbe, relevanciával nem bírnak. Az üzletszabályzat I/20.c) és I/18. pontjai alapján megállapította, hogy az alperes az elszámoláskor kétnemű devizaárfolyamot használt, a felperes azonban nem fogyasztó, a perbeli szerződés pedig nem fogyasztói szerződés, ezért az árfolyamrész alkalmazása jelen esetben nem semmis rendelkezés, hanem megtámadási okot szolgáltat, amelynek határideje azonban már eltelt.

Az egyes üzletszabályzati pontok jóerkölcsbe ütközésére történt felperesi hivatkozással összefüggésben rámutatott, a szerződés megkötésekor a változó kamatozású, fix devizakonstrukciójú szerződések széles körben elterjedtek voltak, azokhoz nem kapcsolódott a társadalom negatív értékítélete, ezért a szerződési feltételek nem ütköznek nyilvánvalóan a jóerkölcsbe.

Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperes jogorvoslati kérelmében az ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Indoklásában elsődlegesen a per tárgyalásának felfüggesztését kérte a Szegedi Ítélőtábla Gf.I.30.473/2013/3. számú részítélete ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán indult eljárás befejezéséig.

Érdemi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási és anyagi jogi hibákat követett el. Kifogásolta, hogy a bíróság elbírálatlanul hagyta elszámolásra irányuló kereseti kérelmét. Sérelmezte továbbá, hogy bár az egyedi lízingszerződésben nem talált egyértelmű kamatmeghatározást, azt mégsem határozta meg a szerződéskötés időpontjára vetítetten. E körben utalt a Szegedi Ítélőtábla korábbi jogerős döntéseire, melyek szerint minden szerződő fél esetében százalékos mértékben kell azt rögzíteni. Álláspontja szerint hiányosak az alperes általános szerződési feltételei és hirdetménye is tekintetben, hogy nincs meghatározva, a konkrét lízingügyletnél pontosan milyen díjat és költséget kérhetett. Általánosságban ugyanis a hirdetményre nem lehet hivatkozni, mert a Hpt. 210. § (2) bekezdése egyértelmű meghatározást ír elő. Ezzel összefüggésben a Szegedi Ítélőtábla másik tanácsának határozatát kérte figyelembe venni. Az árfolyamrész kapcsán előadta, az a Kúria döntése értelmében költség, ekként semmis, mivel sérti a jóerkölcs követelményét. Hangsúlyozta, a lízingszerződés „Fizetési kötelezettségek” szövegrésze téves tény- és számszaki adatokat tartalmaz, mivel a 3.000.000,-Ft-os vételárelőleg nem része a lízingügyletnek, így ezzel nem tartozhatott az alperesnek devizaeladási árfolyamon számolva. A „Mértékadó devizanem CHF” szövegrésszel kapcsolatban fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit. Végül rámutatott, az elsőfokú ítélet indokolásának a jogszabály megkerülésére vonatkozó részéből a bíróság álláspontjának jogi indoka nem érthető.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolásának részbeni megváltoztatását kérte tekintetben, hogy a perbeli lízingszerződésre a Hpt. 209. §-ában foglaltak nem alkalmazhatók. Hangsúlyozta, az indoklás helyesen tartalmazza, hogy a szerződő felek között devizaalapú lízingszerződés jött létre, azonban téves az a megállapítása, miszerint az egyedi szerződés részét képező üzletszabályzat egyes rendelkezései a Hpt. 209. §-ába ütköznek, mivel a hivatkozott jogszabályhely kizárólag a bankhitel és bankkölcsön ügyletek általános szerződési feltételeire vonatkozik.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme szerint a Kúria egyedi ügyben hozott döntésében rámutatott, a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak minden szempontból megfelel, ha a kamat abszolút összegben rögzítve szerepel a szerződésben, továbbá kiemelte, hogy az egyéb költségek, köztük az árfolyamrész és az egyéb díjak is meghatározásra kerültek. Hivatkozott a Hpt. 2. számú mellékletének I/11. pontjára a pénzügyi lízing fogalmával kapcsolatosan, melynek alapján megállapítható, hogy a lízingdíj magában foglalja a tőketartozásra vetített kamatot is. Hangsúlyozta, svájci frank alapú lízingszerződésről lévén szó, a deviza vételi és eladási árfolyamot az üzletszabályzat I/17. és I/20.b.) pontjai egyértelműen tartalmazzák. Utalt ugyanakkor arra, hogy a felperes által hivatkozott egyéb ügyviteli díj vizsgálata nem a szerződés érvényességére tartozó kérdés, arra csak a szerződés teljesítéséhez kapcsolódóan kerülhet sor. Kiemelte, a felek a lízingszerződésben összegszerűen egyértelmű fizetési kötelezettségben állapodtak meg, meghatározták a fizetendő lízingdíjak mértékét - amely tartalmazta a kamatot - illetve a törlesztőrészletek számát is, mely feltételeket egyedileg megtárgyaltak. Utalt arra, amennyiben az összes lízingdíj összegéből kivonjuk a tőkeösszeget, úgy megkapjuk az ügyleti kamatot, melyből annak induló százalékos mértéke is megállapítható. Ennek kapcsán megjegyezte, a Hpt. 210. § (2) bekezdése nem tételes, százalékos meghatározást írt elő, csupán az egyértelmű meghatározás követelményét rögzíti.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, egy konkrét Kúriai döntésre való hivatkozás egy másik konkrét jogvitában kifejezetten aggályos, nem adekvát és nem releváns.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperes fellebbezése **alapos**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból levont jogi következtetései is - az alperesi fellebbezéssel érintett rész kivételével - helytállóak, azokat az ítéletábra megismételni nem kívánja. A felperes fellebbezésében foglaltak kapcsán az alábbiakat emeli ki:

Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, meghatározó jelentőségű a jogvita elbírálása szempontjából, hogy a peres felek között létrejött lízingszerződés fogyasztói szerződésnek minősül-e. Ekörben helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli devizaalapú zártvégű pénzügyi lízingszerződés sem a Ptk. 685. § e) pontja, sem a 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. § (1) bekezdés 28. pontjának szempontjai alapján nem tekinthető fogyasztói jellegűnek. A tisztességtelen szerződési kikötés viszont a nem fogyasztói szerződésben nem semmis, hanem megtámadható (Ptk. 209/A. § (1) bekezdés), a megtámadási határidő azonban a perbeli esetben eltelt. A Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja értelmében ugyanis a megtámadási határidő - ami egy év (Ptk. 236. § (1) bekezdés - részletekben történő teljesítésénél az első teljesítéskor kezdődik. Ez azt jelenti, hogy a felperesnek legkésőbb 2010. júniusában írásban közölnie kellett volna a megtámadást az alperessel, majd annak eredménytelensége esetén igényét haladéktalanul érvényesíteni bíróság előtt. Határidőben történt eljárását viszont nem bizonyította. Ennek következtében a felperes egyes üzletszabályzati rendelkezések tisztességtelenségével kapcsolatos érvelése érdemben nem vizsgálható.

Ugyancsak alaptalan a felperes fellebbezési érvelése atekintetben, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet nem merítette ki, mivel nem rendelkezett az alperessel való elszámolás iránti igényéről. Ekörben lényeges, hogy kereset petitumának 3. pontjában a felperes a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként kérte kötelezni az alperest az általa helyesnek tartott adatok alapján történő elszámolásra a Ptk. 237. § (2) bekezdésének alkalmazásával, a szerződés hatályossá nyilvánítása mellett. Az elsőfokú bíróság azonban a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet alaptalannak találta, így értelemszerűen nem kellett döntenie az elszámolási követelésről.

Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontjával atekintetben is, hogy a perbeli lízingszerződés érvénytelensége a Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján sem állapítható meg. A Hpt. szerződéskötéskor hatályos 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a *kamatot*, díjat és minden egyéb költséget, vagy feltételt. Önmagában azonban az, ha a szerződés e követelményeknek nem felel meg, nem eredményezi annak semmisségét, a törvényben megjelölt tartalmi elemek hiányához ugyanis a Hpt. csak a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések esetében fűzi a semmisség következményét (Hpt. 213. § (1) bekezdés), a perbeli lízingszerződés azonban e szerződési körbe nem sorolható. Lényeges továbbá, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése a pénzügyi szolgáltatások széles körét nevesíti, ezek között több olyan is szerepel, amelyek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében felsoroltak nem lényeges tartalmi elemei, sőt egyes pénzügyi szolgáltatások esetén - mint pl. a 3. § (1) bekezdés j) pontjában írt letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás, vagy az m) pont szerinti készpénzáttétel - jellegüknél fogva a kamat, mint az idegen pénz használatáért járó díj kikötése, kizárt. Ebből következően a Hpt. 210. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a kamat, díj és költség szerződésben történő egyértelmű meghatározásának követelménye azt jelenti, hogy ha az

adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, költség, vagy díj, de abban a felek nem állapodnak meg, a szerződés nem jön létre (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A pénzügyi lízingszerződésnek azonban nem lényeges eleme sem a kamat, sem a díjak vagy a költségek, így ezek szerződésben való feltüntetésének hiánya a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét nem érinti.

A pénzügyi lízingszerződés az 1959-es Ptk.-ban nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvétel (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszonyok) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. A lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát - a későbbi lízingbevevő választása szerint - adásvételi szerződéssel megszerzi, beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingdíjat a lízingbeadó úgy kalkulálja, hogy a dolog beszerzési árát lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, amit a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően, lízingdíjrészletek formájában fizet, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát maradványértéken megszerzi (eBDT2007. 155., EBD2013. G.9.). Mivel a tartós futamidő alatt a dolog a lízingbevevő használatába kerül, a lízingdíj valójában két különböző szolgáltatás együttes ellenértékeként jelenik meg: egyfelől a beszerzési ár törlesztéseként, másfelől használati díjként. Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, amelyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Megjegyzést érdemel, hogy a jelen jogvitára még nem irányadó Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. 6:409. §-a a már külön szerződéstípusként nevesített pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi elemeként ugyancsak ezt a két tényezőt határozza meg. Mindezekből következően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges, egyben elegendő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra terjed ki (Ptk. 205. § (2) bekezdés).

Ennek nem mond ellent a pénzügyi lízingnek a Hpt. 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített fogalom meghatározása. Eszerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy az a lízingbevevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbevevő jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő, vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tökerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos - , valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.

A Hpt. tehát a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásként meghatározott lízingdíjat a teljes tőke- és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az itt írt kamatrész viszont tartalmában nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezések III.7. pontjában szabályozott kamattal, amelynek értelmében az az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő, a betét- vagy kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg vagy egyéb hozadék. Lízingszerződésnél ugyanis a lízingbevevő nem pénzösszeget kap időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíjnak a Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő.

A lízingszerződés létrejötte szempontjából közömbös, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét (a Hpt. szóhasználatával: kamatrészét) miként állapítja meg, ennek során a lízingkulcsot hogyan, mi alapján kalkulálja. Tekintettel arra, hogy a lízingszerződés kölcsönelemet is tartalmaz,

nem kizárt, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot (lízingszorozót) alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészének a kamatát is számításba veszi. Annak sincs akadálya, hogy ez a kamatelem referenciakamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben, mint olyan tényező, amelynek változása maga után vonja a lízingdíj használati díj részének változását, és ezáltal a törlesztő részletek futamidő alatti módosulását. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a lízingszerződés jellegéből adódóan a polgári jogi értelemben vett kamat a szerződésnek nem, illetve nem lényeges tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiánya a lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá (Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.527/2014/4. számú döntés).

Hasonlóan foglalt állást a Kúria is Gfv.VII.30.341/2014/5. számú ítéletében.

A perbeli lízingszerződés ugyanakkor a létrejöttéhez szükséges tartalmi elemeket rögzíti, tartalmazza az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást és a lízingtárgy használati díját, mint „kamatot” is. Az pedig, hogy az alperes a lízingdíj meghatározása során milyen lízingkulcsot alkalmazott, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából - a hivatkozott okok tekintetében - irreleváns.

Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a *költségek* kapcsán is azzal a kiegészítéssel, hogy amennyiben az egyedi szerződésből valamely költség pontos mértéke nem lenne megállapítható, az sem eredményezne érvénytelenséget. Ha ugyanis az alperes akár az egyedi szerződés, akár a szerződés részét képező, azzal együtt a felek jogviszonyát meghatározó általános szerződési feltételekben - az üzletszabályzatban - nem rögzített költséget, díjat számít fel, az a felek közötti elszámolás tárgya és nem a jelen eljárásban érvényesített érvénytelenségi keresetet érintő kérdés (hasonlóan: Kúria Gfv.VII.30.156/2014/11. számú döntés).

Az *árfolyamréssel* kapcsolatos fellebbezési hivatkozás kapcsán lényeges, hogy a felperes a szerződés erről rendelkező kikötéseit sem támadta meg határidőben (Ptk. 236. § (2) bekezdés c.) pontja). Ez nem jelenti azt, hogy ezek a kikötések nem tisztességtelenek, csupán az érvénytelenségük megállapítására nincs lehetőség ebben a perben, miután a szerződő felek gazdasági pozíciójából, a szerződés jellegéből adódóan a tisztességtelenség ez esetben csupán megtámadási okul szolgálhat (hasonlóan: BDT 2015/4/58. számú jogeset).

Megjegyzi az ítéltábla, a fentiekől függetlenül is alaptalan a felperesnek az az álláspontja, hogy az árfolyamrés meghatározásának hiánya miatt a szerződés a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközne. Az üzletszabályzat egyes pontjai ugyanis egyértelműen meghatározzák az árfolyamkülönbözet alkalmazására vonatkozó feltételeket, annak mértéke bármely törlesztési időpontra kiszámítható. A szerződés teljes tartamára azonban az árfolyamkülönbözet konkrét összegben vagy %-os mértékben való feltüntetése a szerződésben fogalmilag kizárt, hiszen a szerződéskötéskor még nem ismert a felek előtt, hogy az egyes törlesztési időpontokra miként fog alakulni az adott deviza vételi árfolyama (hasonlóan: Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.420/2014/3. szám, eBDT 2015.3300. számú döntések).

Alaptalanul kifogásolta a felperes az egyedi szerződés „Mértékadó devizanem CHF” kitételét is. A szerződésnek ez a rendelkezése azt fejezi ki, hogy a felek svájci frank alapú szerződést kötöttek, amely szerződéstípus a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 2. pontjában kifejtettek szerint nem érvénytelen. A Kúria jogegységi határozatának hivatkozott pontja nem kizárólag fogyasztói szerződésekre vonatkozik, így az jelen ügyben is irányadónak tekintendő.

Alapos ugyanakkor az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet indoklását illetően.

Az elsőfokú bíróság ítélete indoklásának 9. oldal utolsó bekezdésében akként foglalt állást, hogy az üzletszabályzat egyes pontjai a Hpt. 209. §-ába ütköznek. Helytállóan hivatkozott az alperes

fellebbezésében arra, hogy ez a jogszabályhely a perbeli esetben nem alkalmazható tekintettel arra, hogy a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 209. § (1) bekezdése a bankhitel és bankkölcsön ügylet általános szerződési feltételeinek kötelező tartalmi elemeit rögzíti. A perbeli szerződés azonban a Hpt. 2. számú melléklet I/11. pontja szerinti lízingszerződésnek minősül, amelyre ez a rendelkezés nem vonatkozik, nem sorolható a fenti szerződéstípusok közé.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, az indokolás egy részét érintően - a rendelkező részben foglaltak szerint - megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni az alperes fellebbezési eljárási költségét, amelynek összegét az ítéletábra a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján határozta meg. Az összegben figyelembe vette az alperes eredményes fellebbezésén lerótt illetéket is.

Kötelezte egyben a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viselésére az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (1) bekezdése alapján.

S z e g e d, 2015. május hó 15. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. . Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.. Michelsz Klára sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.I.30.323/2015/4. szám

A Szegedi Ítéletábra a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek - a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. október 24. napján kelt 11.G.40.132/2012/21. sorszámu közbenső ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszámu alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét **megváltoztatja** és a felperesnek az elsőfokú bíróság által vizsgált érvénytelenségi okokra alapított elsődleges kereseti kérelmét elutasítja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft felülvizsgálati és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 1.004.800,- (Egymilliónégyezernyolcszáz) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A ("B") Kft., a ("C"1) Rt., a ("C"2) Rt. valamint a ("C"3) Kft. 2000. augusztus 1. napján együttműködési szerződést kötött, melyben egymás kölcsönös érdekeinek figyelembe vételével szoros együttműködést vállaltak a márkakereskedő által forgalmazott új és használt gépjárművek finanszírozási hátterének biztosításában. A megállapodás 2. pontjában felhatalmazták a márkakereskedőt, hogy a ("C" cégcsoport) nevében és képviselőjében kölcsön- és lízing, illetve bérleti szerződéseket kössön. Ennek feltétele az volt, hogy a ("C" cégcsoport) a szerződéskötést írásban (faxon) előzetesen engedélyezze, a márkakereskedő kizárólag a ("C" cégcsoport) által rendelkezésre bocsátott szerződéses nyomtatványokat használja, melyet szigorúan az engedély szerint, az abban meghatározott feltételekkel kellett kitölteni. A márkakereskedő a megállapodás alapján nem volt jogosult a szerződéses nyomtatványokban foglaltaktól, illetve az engedélytől eltérő megállapodást kötni vagy azokban módosítást eszközölni, a ("C" cégcsoport) nevében a rendelkezésre bocsátott szerződés- és formanyomtatványokból és az engedélyből kitűnő kötelezettségeken felül egyéb, vagy attól eltérő szerződéses kötelezettséget vállalni. A megállapodás 4.2. pontja szerint a márkakereskedő képviselőjében kizárólag a márkakereskedő azon munkavállalói voltak jogosultak eljárni, akiket a márkakereskedő a mellékelt aláírásmintában megjelölt. A szerződés 2. számú melléklete szerint a márkakereskedő részéről az együttműködési megállapodás végrehajtásában (személy neve) vett részt, akinek azon aláírásmintája szerepelt. Az alperes a márkakereskedő céget mint ügynököt a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felé bejelentette. A felperes - melynek fő tevékenységei között a cégjegyzék szerint szerepel személygépjármű kereskedelem és kölcsönzés is - 2009. június hó 24-én megrendelte a márkakereskedő kft.-től az általa kiválasztott (X) típusú gépjárművet 12.800.000,- Ft vételárkikötés mellett. A felperes 2009. június 25-én a márkakereskedő cég mint ügynök útján finanszírozási kérelmet nyújtott be az alpereshez deviza alapú pénzügyi lízingszerződés megkötése érdekében. A peres felek között a lízingszerződés a perbeli gépjármű finanszírozására 2009. június 29-én jött létre. A szerződésben az első lízingdíj 3.000.000,-Ft-ban került meghatározásra, míg a tőketartozás 10.047.500,-Ft volt. A szerződés mértékadó devizaneme a svájci frank. A lízingszerződést a lízingbeadó jogelődje képviselőjében (személy neve) írta alá és azt az alperesi jogelőd 302. számú bélyegzőjével lepecsételte. A lízingszerződés tartalmazta, hogy a lízingbevevő a szerződésben, valamint az annak hátoldalán lévő üzletszabályzatban (PLA3/2008.11.01.) foglaltakat megismerte, megértette, és azokat az egyedi lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el. Az egyedi lízingszerződés alperesnél található eredeti példányának hátoldala üres, azon üzletszabályzat nem található. A szerződés rögzíti, hogy az árfolyamváltozás elszámolására havi fix konstrukció került kikötésre.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen a lízingszerződés érvénytelenségének megállapítását

kérte többek között a Ptk. 217. § (1) bekezdésére hivatkozva, mivel a szerződés - álláspontja szerint - nem került írásba foglalásra. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 8. §-a, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 47. § (2) bekezdése alapján állította, a cégjegyzésre jogosultak együttesen adhatnak meghatalmazást, önálló aláírási jogot egy személy részére nem engedhetnek. Véleménye szerint a szerződés az ügynöki szabályok megsértése miatt is érvénytelen. Állította, az üzletszabályzat nem vált a lízingszerződés részévé, így a szerződés nem tesz eleget a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt tartalmi követelményeknek. Másodlagosan - eshetőlegesen - annak megállapítását kérte, hogy az egyedi lízingszerződésben érvénytelen a „Mértékadó devizanem CHF” rendelkezés, a szerződés „Fizetési kötelezettségek” pontja, a „Lízingbevevő nyilatkozata” címen szereplő kikötés, valamint az üzletszabályzat általa konkrétan megjelölt egyéb pontjai.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a perbeli lízingszerződés nem minősül fogyasztói szerződésnek, ezért arra a Hpt. 212-213. §-ait a 2/2012. (XII. 10.) PK véleményt nem lehet alkalmazni. Álláspontja az volt, a szerződésnek nincs alaki hibája, annak esetleges megállapítása esetén pedig **(személy neve)** álképviselőnek minősül, akinek eljárását az alperes kifejezett nyilatkozattal jóváhagyta.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a peres felek között létrejött lízingszerződés érvénytelen. A kötelező alakiság megsértésén alapuló felperesi hivatkozást vizsgálva úgy foglalt állást, hogy a márkakereskedő cég a részére adott általános meghatalmazással az alperes ügyleti képviselőjeként a perbeli pénzügyi lízingszerződés megkötésénél eljárhatott, vagyis azt az alperes nevében és képviseletében érvényesen aláírhatta. A peres felek között a pénzügyi lízingszerződés azonban mégsem jött létre írásban, mert azon a márkakereskedő mint képviselő pecsétje, előírt vagy előnyomott neve nem szerepel és az magából az okiratból sem derül ki. Megállapította ugyanakkor, hogy a márkakereskedő ügynöki tevékenységének végzéséhez a PSZÁF engedélyére nem volt szükség, ez okból a szerződés nem érvénytelen. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve úgy foglalt állást, hogy nem bizonyítható minden kétséget kizáróan az üzletszabályzat felperes részére történt átadásának ténye, így megismerés és elfogadás hiányában az nem vált a szerződés részévé. A Hpt. 210. § (1) bekezdésére utalva rögzítette, a perbeli szerződésben nem szükséges, hogy a kamatok, díjak és költségek százalékos mértékben is meghatározásra kerüljenek, elég, ha azok a szerződés alapján meghatározhatók. Elfogadta az alperes azon érvelését, miszerint az összes lízingdíjból a regisztrációs adóval növelt teljes bruttó vételárat levonva kiszámítható az ügyleti kamat összege, ugyanakkor megállapította, hogy a lízingszerződéshez kapcsolódó egyéb díjak és költségek a szerződésből hiányoznak, ezért az érvényesen nem jött létre.

A közbenső ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, másodlagosan hatályon kívül helyezése érdekében. Álláspontja szerint a támadott szerződés sem alaki, sem nyilatkozati hibában nem szenved, azt a felek írásba foglalták, a kereskedő cég illetve az ügyleti képviselőjeként eljáró **(személy neve)** az aláírásra jogosult volt. Kifejtette továbbá, amennyiben a bíróság mégis úgy foglalna állást, hogy **(személy neve)** nem rendelkezett érvényes meghatalmazással, akkor álképviselőnek minősül, akinek eljárását utóbb az alperes jóváhagyta. Álláspontja szerint iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az üzletszabályzat nem került a felperes részére átadásra, ezzel összefüggésben hivatkozott **(személy neve)** tanúvallomására, továbbá a szerződés „Lízingbevevő nyilatkozata” részére. Hangsúlyozta, az üzletszabályzat III.1. e) pontja egyértelműen rögzíti azt is, hogy a lízingbevevő köteles az alperes székhelyén és fióktelepén kifüggesztett hirdetemény szerinti költségeket megtéríteni, amely rendelkezés szintén nem ütközik jogszabályba.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperes fellebbezésében az alaki hibára vonatkozó ítéleti megállapítást kifogásolta, a szerződés tartalmi hibáját rögzítőt nem. Másodlagosan részítélet meghozatalát kérte, amelyben a „fizetési kötelezettségek” „összes lízingdíjra” vonatkozó szerződési feltétel részleges érvénytelenségét kérte megállapítani, egyebekben pedig az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítani.

A másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a felperesnek az elsőfokú bíróság által vizsgált érvénytelenségi okokra alapított elsődleges kereseti kérelmét elutasította. Egyebekben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A jogerős részítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt.

Az ítéletábra részítéletének megfelelően megismételt elsőfokú eljárásban - időközben - az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a peres felek között nyíltvégű devizalapú pénzügyi lízingszerződés jött létre, amely nem ütközik jóerkölcsbe és jogszabályba sem. Az üzletszabályzatot vizsgálva megállapította, hogy a Hpt. 209. § a) pontja az alperesre nem alkalmazható, mert nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás. A kamatszámítás módja tekintetében rámutatott, az egyszerű, nyomon követhető módon nincs rögzítve az üzletszabályzatban, ezért etekintetben nem felel meg a Hpt. 209. §-ában foglaltaknak. Mivel azonban e törvényhely megsértéséhez a Hpt. az érvénytelenség jogkövetkezményét nem kapcsolja, a szerződés illetőleg az érintett kikötések a hiányosságok ellenére sem érvénytelenek. Kifejtette, hogy az üzletszabályzat nem tartalmazza tételesen az ügyféltől kért díjakat, költségeket, azonban utal hirdetményére és magában az üzletszabályzatban a lízingbevevő kötelezettségévé teszi e költségek megfizetését. A felperesnek az egyes szerződési feltételek tisztességtelensége kapcsán kifejtett indokait nem vizsgálta, mivel a szerződés nem fogyasztói jellegű, a megtámadásra nyitva álló határidő ugyanakkor eltelt. A szerződés „Lízingbevevő nyilatkozata” része pedig a felperes egyoldalú nyilatkozata, amely a tisztességtelenség szempontjából nem vizsgálható. A mértékadó devizanem kikötése sem jogszabályba, sem a jóerkölcsbe nem ütközik, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem is színlelt. A „Fizetési kötelezettségek” rendelkezés érvénytelenségét sem találta megállapíthatónak. Etekintetben rámutatott, mivel a perbeli szerződés nem lakossági kölcsönszerződés, rá a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet nem alkalmazható, ezért a THM %-ban kifejezett értékének hiánya a szerződés érvényességét nem befolyásolja. Mellőzte az üzletszabályzat I/13.c), I/20. c), II/4., III/1.b), III/1.e), V/5.b), VI/4.d), e), h), VI/6. és VII/3.c) pontjai tisztességtelenségének vizsgálatát ugyancsak az okból, hogy a megtámadási határidő már eltelt. Hangsúlyozta, a kifogásolt szerződési rendelkezések a megjelölt jogszabályhelyeket nem kerülik meg. Lényegesnek tartotta, hogy a lízingszerződést az alperes felmondta, a felperes módosított kereseti kérelme pedig elszámolásra és ennek eredményeképpen a törzskönyv és a tulajdonjog átruházásához szükséges iratok kiadására irányul, ezért mindazon üzletszabályzati pontok, amelyek az elszámolással nem hozhatók összefüggésbe, relevanciával nem bírnak. Az árfolyamrés kapcsán támadott rendelkezésekkel összefüggésben álláspontja az volt, annak alkalmazása - mivel a szerződés nem fogyasztói jellegű - nem semmis rendelkezés, hanem megtámadási okot szolgáltat, amelynek határideje már eltelt. A jóerkölcsbe ütközésre történt felperesi hivatkozás véleménye szerint alaptalan, mert a szerződés megkötésekor a változó kamatozású, fix devizakonstrukciójú szerződések széles körben elterjedtek voltak, azokhoz nem kapcsolódott a társadalom negatív értékítélete.

Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

Az ítélet tábla Gf.I.30.534/2014/4. számú, 2015. május 15. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte az indokolás alperesi üzletszabályzat kamatrendelkezésének az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 209. §-ába ütközését megállapító részeit. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásában - egyebek mellett - részletesen vizsgálta, hogy a perbeli lízingszerződés érvénytelensége a Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján megállapítható-e. Úgy foglalt állást, hogy a Hpt. szerződéskötéskor hatályos e rendelkezése szerint - többek között - egyértelműen meg kell határozni a kamatot is, ugyanakkor önmagában az, hogy a szerződés e követelménynek nem felel meg, nem eredményezi annak semmisségét, a törvényben megjelölt tartalmi elemek hiányához ugyanis a Hpt. csak a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések esetében fűzi e jogkövetkezményt (Hpt. 213. § (1) bekezdés). Lényegesnek tartotta azt is, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése a pénzügyi szolgáltatások széles körét nevesíti, melyek közt több olyan is szerepel, amiknek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében felsoroltak nem lényeges tartalmi elemei, sőt egyes pénzügyi szolgáltatások esetén jellegüknél fogva a kamat kikötése kizárt. Kifejtette, hogy emiatt ha az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, de abban a felek nem állapodnak meg, a szerződés nem jön létre. Mivel azonban a pénzügyi lízingszerződésnek nem lényeges eleme a kamat, az ilyen szerződésben való feltüntetésének hiánya a szerződés létrejöttét nem érinti. Ennek nem mond ellent a pénzügyi lízingnek a Hpt. 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített fogalom-meghatározás sem. Az itt írt kamatrész tartalmában nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezések III.7. pontjában szabályozott kamattal, lízingszerződésnél ugyanis a lízingbevevő nem pénzügyi összeget kap időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíjnak a Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő. Rámutatott, a lízingszerződés létrejötte szempontjából közömbös, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét (a Hpt. szóhasználatával: kamatrészét) miként állapítja meg, ennek során a lízingkulcsot hogyan, mi alapján kalkulálja. Utalt arra is, hogy hasonlóan foglalt állást a Kúria Gfv.VII.30.341/2014/5. számú ítéletében. Végül leszögezte, a perbeli lízingszerződés a létrejöttéhez szükséges tartalmi elemeket rögzíti, így az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást és a lízingtárgy használati díját, mint „kamatot” is.

A felperes részítélettel szembeni felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria 2015. június 9. napján kelt végzésével a másodfokú jogerős részítéletet az elsődleges kereseti kérelmet elutasító részében hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Határozatában kifejtette, megítélése szerint a perbeli pénzügyi lízingszerződés nem ütközik a Ptk. 217. §-ába, **(személy neve)** meghatalmazottként a márkakereskedő cég és az alperes között létrejött együttműködési megállapodás és melléklete alapján jogosult volt a perbeli lízingszerződés aláírására. Akként foglalt állást, hogy az üzletszabályzatnak a szerződés részévé válása kapcsán álláspontját a másodfokú bíróság részletesen indokolta, indokolási kötelezettségének e körben maradéktalanul eleget tett. Mivel mérlegelését a felülvizsgálati kérelem nem támadta, azt a Kúria nem vizsgálhatta. Leszögezte, a másodfokú bíróság a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között járt el, amikor vizsgálta, hogy a perbeli lízingszerződés a költségeket, díjakat tartalmazza-e. Rámutatott, ha az egyéb ügyviteli költség sem a lízingszerződésben, sem az üzletszabályzatban nem került feltüntetésre, az nem jelenti a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközését, csak annak felszámítását zárja ki. A kétnemű árfolyam alkalmazása ugyanakkor elégséges a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglalt követelmény teljesüléséhez. Álláspontja szerint viszont mivel a másodfokú bíróság nem határozott abban a kérdésben, hogy kamat a szerződésben meghatározásra

került-e, holott ez a fellebbezési ellenkérelemben hangsúlyos érvelésként szerepelt, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mely jogsértés az eljárás megismétlését teszi szükségessé.

A megismételt eljárásban az alperes fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta, a korábbi részítélettel megegyező tartamú részítélet meghozatalát kérte.

A fellebbezés **részben alapos.**

A perbeli szerződést helytálló jogi érvek alapján minősítette az elsőfokú bíróság a Hpt. 2. számú mellékletének 11. pontja szerinti pénzügyi lízingnek és nem a 3/5. pontban szabályozott fogyasztási kölcsönnek, továbbá hogy a Ptk. 685. § b) és e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek sem tekinthető, ezért a perben a Hpt. 212. §-a sem alkalmazható. A felperesi társaság üzleti tevékenységének céljára, a cég vagyonának növelése érdekében döntött a gépjármű lízingelése mellett, amit alátámaszt a cégjegyzékben rögzített tevékenységi köre is. Szükségképpen tisztában kellett lennie azzal is, hogy lízingszerződést köt, mely jogi konstrukció nem volt ismeretlen számára.

A felperes elsődleges kereseti kérelmét részben a Ptk. 117. § (1) és (2) bekezdésére alapította arra hivatkozva, hogy az alperes nem volt tulajdonosa a perbeli gépjárműnek a lízingbeadás időpontjában. A pénzügyi lízingszerződés lényegi eleme, hogy a lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát megszerezze, majd azt a lízingbevevő tartós tulajdonába adja, aki a futamidő alatt lízingdíj, azaz a lízingszorzóval növelt vételár törlesztésére köteles. E jogi konstrukcióban a lízingbevevő - szerződésszerű teljesítése mellett - a lízingtárgy tulajdonjogát a futamidő végén, a maradványérték megfizetésével szerzi meg. A gépjármű tulajdonjogát a ("**B**") Kft. először a felperesre átruházta, a számlát kiállította, a vételár egy részét a felperes teljesítette. Majd szerződésüket - legalább ráutaló magatartással - felbontották (Ptk. 319. § (1), (3) bekezdés) és a peres felek között jött létre lízingszerződés az adásvétel tárgyát képező gépjárműre azonos vételár megjelölés mellett, miután a felperes által kiválasztott gépjármű tulajdonjogát az alperesi jogelőd megszerezte. A korábbi, felperes által kötött adásvételi szerződés felbontása mellett szól, hogy az általa megfizetett 3.000.000,- forint vételárrészletet, mint első lízingdíjat végül az alperes felé teljesítette a lízingszerződés szerint, ami tartalmilag azt jelenti, hogy lízingdíjkénti megfizetése előtt azt visszakapta. Mivel tehát az alperesi lízingbeadó a gépjármű tulajdonjogát a ("**B**") Kft.-től mint tulajdonostól megszerezte (Ptk. 117. § (1) bekezdés), arra a felperessel jogosult volt lízingszerződést kötni, ezért a Ptk. 117. § (1) és (2) bekezdései alapján lízingszerződés nem érvénytelen.

Az elsőfokú közbenső ítélet megállapíthatónak találta a kötelező alakiság megsértésére alapított elsődleges kereseti kérelmet.

Az eljárásban az nem volt vitás, hogy a Hpt. 210. § (1) bekezdése alapján a felek a perbeli lízingszerződést csak írásban köthették meg érvényesen. Ha a törvény a megállapodás írásbafoglalását kívánja meg, a Ptk. 217. § (1) bekezdése értelmében az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. a szerződés megkötésére annak írásbafoglalásán túl további megszorító előírást nem tartalmaz, így az írásbeliség, mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, azaz nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalása (eBDT2001. 496.).

A Ptk. a jogszabályban előírt vagy a felek megállapodásában kikötött írásbeli alakforma tartalmi elemeit részletesen nem határozza meg, csupán azt írja elő, hogy legalább a szerződés lényeges tartamát rögzítse az okirat. Megfelelő iránymutatást ad viszont a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) - az ingatlan átruházási szerződés érvényességéről szóló, de más ügyletekre is megfelelően alkalmazható - XXV. számú polgári elvi döntése az írásbeliség követelményeiről. Eszerint a szerződés érvényes

létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és a felek, illetve - amennyiben a felek képviselőik útján kötnek szerződést (Ptk. 219. § (1) bekezdés) - képviselőik aláírását.

A felperes által sem vitatott tény, hogy az alperes jogelődje - a közte, valamint a ("B") Kft. között 2000. augusztus 1. napján létrejött együttműködési megállapodásban - meghatalmazta a gépjármű kereskedőt, hogy nevében és képviseletében kölcsön-, lízing-, illetve bérleti szerződéseket kössön azzal, hogy az ügyletkötések során a kereskedő képviseletében kizárólag azon munkavállalói jogosultak eljárni, akiket a kereskedő erre felhatalmaz. Ugyancsak nem vitatott, hogy e megállapodás mellékletében a perbeli szerződést aláíró **(személy neve)** szerepel, mint a megállapodás végrehajtásában résztvevő személy, akinek aláírásmintája is rögzítésre került.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi jogelőd szervezeti képviselői mint ügyleti képviselőt hatalmazták meg a ("B") Kft-t az alperesi jogelőd és a vevői között létrejövő kölcsön-, lízing-, illetve bérleti szerződések megkötésére. A képviselet ugyanis alapulhat törvényen, jogi személy szervezeti szabályzatán (törvényes, illetve szervezeti képviselet), illetőleg jogügyleten (ügyleti képviselet). A Gt. a képviseleti jogkör szempontjából nem minősül lex specialis - a Ptk. ügyleti képviseleti szabályait kizáró - jogszabálynak, mivel a Gt. szervezeti (törvényes) képviseletre és a Ptk. ügyleti képviseletre vonatkozó rendelkezéseit egymás mellett, kiegészítőleg kell alkalmazni. A gazdasági társaság szervezeti képviselőjétől származó és cégszerűen aláírt meghatalmazás alapján az ügyleti képviselő szerződést köthet (eBDT2009. 2023.). Az alperesi jogelőd képviseletre vonatkozó megbízást is tartalmazó megállapodást az alperesi jogelőd arra jogosult képviselője cégszerűen aláírta, ezzel a ("B") Kft. javára ügyleti képviseleti jogot létesített, melyből következően a kft. az érintett szerződés megkötése során ügyleti képviselőként eljárhatott, jogosult volt az alperesi jogelőd nevében harmadik személyekkel kötött - meghatározott típusú - szerződések aláírására (Ptk. 219. § (1) bekezdés). Lényeges ugyanakkor, hogy az ügyleti képviselő jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amely a tevékenységét természetes személyek közreműködésével fejti ki. A perbeli szerződést ténylegesen aláíró, az alperes nevében eljáró **(személy neve)** megnevezésre került az együttműködési megállapodásban a kölcsön-, lízing-, illetve bérleti szerződések aláírására jogosult személyként, ezért képviseleti joggal rendelkezett. Ezzel teljesült a Ptk. 223. § (1) bekezdésében rögzített követelmény, mely szerint a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amilyeneket jogszabály a meghatalmazás alapján kötendő szerződésre előír. A perbeli lízingszerződést a jogszabály írásbeli alakhoz köti, következésképpen az e szerződés megkötésére irányuló meghatalmazást is írásba kell foglalni. Ez jelen esetben az együttműködési megállapodás mindkét fél részéről történt aláírásával megvalósult. A szerződésen az eljáró munkavállaló aláírása is szerepel. Emiatt nem tekinthető úgy, hogy álképviselőként (Ptk. 221. § (1) bekezdés) járt volna el. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a megállapodás azt is tartalmazta (2. számú melléklet), a szerződések aláírásánál a kereskedés képviselője az alperes pecsétjét használhatja, így a ("B") Kft. pecsétjének hiánya nem értékelhető olyan alaki hibaként, amely miatt az írásbeliség követelménye sérülne. A kifejtettek szerint a perbeli lízingszerződés alaki hibában nem szenvedett, ez okból nem érvénytelen. Megjegyzi azonban az ítéletábra, amennyiben a képviselő eljárása álképviseletként minősülne, azt az alperes utólag jóváhagyta, ezért mindenképpen úgy kellene tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el (BH1993. 181., BH1994. 501. számú eseti döntések).

Az elsőfokú bíróság vizsgálta továbbá, hogy az üzletszabályzat a szerződés részévé vált-e, illetőleg, hogy tartalmazza-e a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt elemeket. A Ptk. 205/A. § (1) bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz és amelyet a felek egyedileg nem tárgyalnak meg. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél

annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az elsőfokú bíróság abban a körben, hogy a felperes megkapta-e az alperesi üzletszabályzatot, volt-e lehetősége azt megismerni, a bizonyítékokat mérlegelve döntött, az ítélet tábla álláspontja szerint azonban mérlegelése nem minden tekintetben volt okszerű. Kétségtelen, hogy az egyedi lízingszerződésben rögzített lízingbevevői nyilatkozat - mely a hátoldalon szereplő üzletszabályzat megismerésére irányul - ellenére az egyedi szerződés hátoldalán az üzletszabályzat nem található. A szerződéskötés során az alperes képviselőjében eljáró **(személy neve)** tanú vallomása azonban az üzletszabályzat átadásának megtörténtét alátámasztotta. Tény, hogy az azóta eltelt hosszabb idő miatt a szerződéskötés konkrét körülményeire, részleteire életszerű módon nem emlékezett, azonban az üzletszabályzat lízingbevevő részére történő átadása - nyilatkozata szerint - szükségképpen a protokoll részét képezte. Ennek megtörténtét támasztja alá, hogy a felperes törvényes képviselője által aláírt egyedi szerződés több helyen is utal az üzletszabályzat rendelkezéseire: így a Kamatváltozás I. és Kamatváltozás II. elszámolási mód meghatározásánál, továbbá az üzletszabályzat megismerésére vonatkozó nyilatkozatnál. Az előbbi esetében kifejezetten azt rögzíti, hogy a felperes az üzletszabályzat alapján választott az elszámolási módok közül, ami azt jelenti, hogy rendelkezéseit megismerte. Az ítélet tábla álláspontja szerint a gazdasági, üzletszerű tevékenysége körében szerződést kötő felperestől, aki fogyasztónak nem minősül, és aki a perbeli szerződéskötést megelőzően két éven belül több hasonló lízingszerződést is kötött, elvárható, hogy üzletvezetése, gazdasági tevékenysége körében figyelmesen átvizsgálja a szerződési rendelkezéseket, s amennyiben ehhez mérten az átadott iratokat hiányosnak találja, illetőleg választási lehetőségével az emiatti információ hiánya következtében nem tud élni, azt kifogásolja, jelezze. Olyan adat, felperesi hivatkozás azonban nem volt az eljárás során, amely alátámasztaná, hogy a keresetindítás előtt a felperes ilyen tartalmú nyilatkozatot tett volna. Életszerűtlen tehát az a hivatkozása, hogy a nyilatkozata alapját képező iratok hiányát ne észlelte volna. Az állításait alátámasztó **(személy 2 neve)** ugyanakkor érdektelen tanúnak nem tekinthető, mivel a felperes ügyvezetőjének élettársa.

Mindezek alapján az ítélet tábla a bizonyítékokat mérlegelve megállapította, hogy az üzletszabályzatot az alperes a felperes rendelkezésére bocsátotta, amely ezáltal számára megismerhetővé vált - már ez alapján döntött az elszámolási módról is -, ennek következtében a benne rögzített általános szerződési feltételek az egyedi szerződés részévé váltak (GK 37. számú állásfoglalás, Ptk. 205/B. § (1) bekezdés). Tekintettel arra, hogy a perbeli szerződés nem minősül fogyasztói szerződésnek - ekként a Hpt. 212.-213. §-a nem vonatkozik rá -, az egyedi szerződés részét képező üzletszabályzat pedig tartalmazza a lízingszerződéshez kapcsolódó egyéb díjakat és költségeket is (1/21., 23., 3/1/e., 6/2. pont), a létrejött lízingszerződés nem ütközik a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe sem.

A perben az eljárás megismétlését előíró Kúriai végzés meghozatala előtt született a Szegedi Ítélet tábla Gf.I.30.534/2014/4. számú ítélete, melyben részletesen vizsgálta, hogy a szerződés megfelel-e a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak, e körben indokait teljes körűen kifejtette, így ebben a hatályon kívül helyezésre okot adó kérdésben részítéletében már határoznia nem kellett, érveit itt nem fejtheti ki, köti korábbi döntése, melyet jelen részítélet tényállási részében rögzített.

A fenti indokok alapján az ítélet tábla a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján a kereseti kérelmek önállóan elbírálnak egyes részei felől részítélettel határozott és az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest a Kúria által megállapított, le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték és az alperes jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült, kifejtett munkával arányos perköltség megfizetésére (1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), 15. § (1) bekezdése, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2)

bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései).

S z e g e d, 2015. november hó 27. napján

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Némethné dr. Suták Anikó sk.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila sk.
táblabíró